

ВИБІР ЗАПАСНИХ ЧАСТИН, ЩО ЗБЕРІГАЮТЬСЯ НА СКЛАДІ АТП ДЛЯ ПІДТРИМКИ В СПРАВНОМУ СТАНІ ЙОГО РУХОМОГО СКЛАДУ

На сьогодні якісна транспортна послуга автотранспортним підприємством може бути надана лише з використанням надійного рухомого складу, підтримка якого в працездатному стані вимагає вдосконалення роботи не лише служб, зайнятих технічним обслуговуванням і ремонтом, а й системи матеріально-технічного забезпечення рухомого складу.

Враховуючи сьогоденні умови економічної реальності і те, що при цих умовах виникають обмеження на використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів, то мінімізація супутніх матеріальних витрат та отримання максимального прибутку є першочерговим завданням усіх структурних підрозділів АТП, зокрема і служби матеріально-технічного забезпечення.

На даний час у більшості випадків служба матеріально-технічного забезпечення АТП працює в умовах обмеженого фінансування, що надає проблемі вибору необхідних запасних частин, що зберігаються на складі особливої актуальності.

Однією з умов ефективного функціонування не лише ремонтних служб автотранспортного підприємства, а й самого АТП загалом є наявність відповідної номенклатури та кількості запасних частин в певний момент часу для оперативного і своєчасного усунення відмов і несправностей рухомого складу та підтримки коефіцієнту технічної готовності на заданому рівні.

Очевидно, що такі запасні частини найбільш швидко можуть бути доставленими з складу підприємства. Безвідмовність складу автотранспортного підприємства буде тим вищою, чим більше запасних частин на ньому зберігається. Однак, збільшення кількості запасних частин супроводжується збільшенням матеріальних витрат, пов'язаних з їх придбанням та зберіганням.

Так, запасні частини у вартісному вираженні можуть займати від 40% до 60% всіх нормуємих оборотних засобів, що зберігаються на складі АТП, [1].

Для визначення раціональної кількості запасних частин на сьогоднішній день існує велика кількість різноманітних методів, [1,2]. Очевидно, що застосування даних методів на певних етапах розвитку економіки було доцільним. Так в умовах централізованої економіки широкого поширення набуло застосування нормативних методів для визначення необхідної кількості запасних частин. Проте, на даний час виконання практичних розрахунків із застосуванням даних методів практично неможливо. Це обумовлено в першу чергу тим, що змінився перелік факторів, які визначають потребу в запасних частинах рухомого складу.

З іншої точки зору, для застосування розроблених науково обґрунтованих методів визначення раціональної кількості запасних частин необхідно застосовувати трудомісткі розрахунки спеціально підготовленими для цього працівниками. Усе вище наведене приводить до того, що на практиці планування необхідної кількості запасних частин на рівні АТП здійснюється лише з врахуванням статистичних даних по використанню за попередні періоди експлуатації рухомого складу АТП та на основі власного досвіду працівників служби матеріально-технічного забезпечення.

Аналіз організації забезпечення автотранспортних підприємств запасними частинами показує, що в сумарному вираженні наднормативні запаси запасних частин можуть досягати майже річного фонду, [2,3,4]. У той же час автотранспортні підприємства, як правило, зазнають серйозних труднощів з окремими запасними частинами, через відсутність яких велика кількість автомобілів простоє в очікуванні ремонту. Це викликано тим, що існуюча

практика постачання запасних частин не враховує ряд особливостей, які є характерними лише для окремих автотранспортних підприємств (кліматичних особливостей зони розташування автотранспортного підприємства, інтенсивність експлуатації та вікова структура автопарку, його різномарочність).

Тому, ми вважаємо, що питання вибору необхідних запасних частин, що зберігаються на складі АТП є недостатньо вирішеним і потребує детального вивчення, оскільки в АТП на даний час відсутні (у більшості випадків) структурні підрозділи, які б проводили постійний моніторинг впливу різноманітних факторів на потребу рухомого складу в запасних частинах та відслідковували динаміку їх використання, на основі даних факторів розробляли прогнози необхідних запасних частин на перспективу.

Тому, для автотранспортних підприємств важливим є поліпшення організації забезпечення запасними частинами, шляхом прогнозування необхідної номенклатури та кількості запасних частин і, виходячи з цього, забезпечувати їх регулярне своєчасне постачання на склад.

Список використаних джерел

1. Лукинский В.С. Логистика автомобильного транспорта / Лукинский В.С., Бережной В.И., Бережная Е.В. – М.: Финансы и статистика, 2004 – 368 с.
2. *Poliakov A.P.* Identification of improvement ways of estimation method for nomenclature and quantity of spare parts / *Poliakov A.P., Antoniuk O.P., Ratsyborynskiy V.V.* // New technologies and products in machine manufacturing technologies. Journal. Режим доступу: http://www.fim.usv.ro/conf_1/tehnomusjournal/pagini/journal2013/files/4.pdf
3. Стерлигова А. Н. Управление запасами у цепях поставок: Учебник / А. Н. Стерлигова. – М.: ИНФРА-м, 2008. – 430 с
4. Сумец А.М Логистика автотранспортных систем. Часть 2. Прогнозирование затрат на запасные части агрегатов автомобилей / А.М. Сумец. – Х.: ООО «Контур», 2007. – 112 с.